

LEHDISTÖTIEDOTE nro 159/25

Luxemburgissa 18.12.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-136/24 P | Hamoudi v. Frontex

Vahingonkorvauskanne Frontexia vastaan ns. pushback-käännytyksen tapauksessa: unionin tuomioistuin suojelee oikeutta tehokkaaseen tuomioistuinvalvontaan

Unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt mukauttaa todistustaakkaa ja tutkia Frontexin hallussa olleet todisteet tällaisen valvonnan varmistamiseksi

Syyrian kansalainen Alaa Hamoudi väittää joutuneensa Egeanmerellä pushback-käännytyksen uhriksi rantauduttuaan Kreikan Samoksen saarelle hakemaan turvapaikkaa huhtikuussa 2020. Hän kertoo Kreikan viranomaisten käännättäneen hänet pakkotoimin merelle samalla, kun Frontexilla oli käynnissä kaksi operatiivista toimea ja Frontexin palveluksessa toiminut lentokone lensi tapahtumapaikan yli. Hän vaati unionin yleistä tuomioistuinta velvoittamaan Frontexin maksamaan hänelle korvauksen henkisestä kärsimyksestä, jota hän väitti kokeneensa. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, koska hänen läsnäolostaan kyseisen käännätyksen aikana ei ollut ratkaisevia todisteita, hyväksymättä hänen pyyntöjään määrätä Frontex esittämään tiettyjä hallussaan olleita asiakirjoja, jotka olivat omiaan tukemaan kyseistä kannetta. Unionin tuomioistuin kumoo tästä ratkaisusta sille tehdyn valituksen. Se katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi valittajan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, koska se ei soveltanut asianmukaisesti todistustaakka- ja todistelusääntöjä sellaisen pushback-käännytyksen asiayhteydessä, jossa Frontex oli osallisena. Koska tällaisen käännätyksen uhreille on vaikeaa ja jopa mahdotonta kerätä käännätyksestä ratkaisevia todisteita ja koska tällaisia todisteita voi olla Frontexin hallussa, tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden kunnioittaminen edellyttää todistustaakan mukauttamista. Niinpä silloin, kun kantaja, joka väittää olevansa pushback-käännytyksen uhri, esittää riittävän yksityiskohtaisia, täsmällisiä ja johdonmukaisia seikkoja, joissa voi olla kyseessä alustava näyttö, unionin yleinen tuomioistuin on velvollinen tutkimaan asian voidakseen arvioida kyseisen käännätyksen todenperäisyyden ja kantajan läsnäolon sen aikana. Nyt käsiteltävässä asiassa unionin yleisen tuomioistuimen olisi siis pitänyt toteuttaa toimia hankkiakseen Frontexilta kaikki tämän viraston hallussa olevat merkitykselliset tiedot. Asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen, jonka on annettava uusi ratkaisu kunnioittaen oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan.

Syyrian kansalainen Alaa Hamoudi väitti joutuneensa 28. ja 29.4.2020 pushback-käännytyksen uhriksi. Hän väitti kuuluneensa sellaisten 22 henkilön ryhmään, joka rantautui 28.4.2020 veneestä Samoksen saarelle Kreikassa hakeakseen siellä turvapaikkaa. Hän toteaa, että heidän saavuttuaan paikallinen poliisi kuitenkin takavarikoi heidän puhelimensa ja vei heidät rannalle, jossa heidät pakotettiin nousemaan takaisin veneeseen ja käännytettiin merelle. Seuraavana päivänä Turkin rannikkovartioston alus otti kyseiset henkilöt alukselle ja siirsi heidät Turkkiin. Hamoudi väittää, että tällaisen pushback-käännytyksen aikana Euroopan raja- ja merivartiostoston (Frontex) operoima valvontalentokone lensi useita kertoja tapahtumapaikan yli.

Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa Hamoudi vaati Frontexin velvoittamista maksamaan korvauksen henkisestä kärsimyksestä, jota hän väittää kokeneensa kyseisen käännätyksen, jossa Frontex oli osallisena, takia. Katsottuaan, että Hamoudin esittämät todisteet eivät osoittaneet ratkaisevasti hänen olleen läsnä kyseisen käännätyksen aikana ja siis kärsineen sen takia vahinkoa, unionin yleinen tuomioistuin¹ hylkäsi hänen

kanteensa selvästi täysin perusteettomana hyväksymättä Hamoudin pyyntöjä Frontexin velvoittamisesta esittämään tiettyjä hallussaan olleita asiakirjoja, jotka olivat omiaan tukemaan kyseistä kannetta. Hamoud teki silloin valituksen unionin tuomioistuimeen.

Tämänpäiväisessä tuomiossaan unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen määräyksen ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen.

Unionin tuomioistuin katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi Hamoudin oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan jätettyään soveltamatta asianmukaisesti todistustaakka- ja todistelusääntöjä asiayhteydessä, jossa väitettiin olleen kyse pushback-käännytyksestä, jossa Frontex oli osallisena.

Unionin tuomioistuin muistuttaa, että **Frontex** on osana eurooppalaista raja- ja merivartiostoa oikeudellisesti vastuussa toiminnasta, jota se valvoo tai koordinoi. Lisäksi Frontex-asetuksessa² kyseinen virasto **velvoitetaan takaamaan** toimiansa aikana **perusoikeuksien kunnioittaminen** sekä **palauttamiskiellon periaate**.

Unionin tuomioistuin korostaa, että **perusoikeuskirjan 47 artiklassa** taattu **oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin olisi näennäinen, jos pushback-käännytyksen uhreja** alueella, jossa Frontex toteutti operaatioita, **vaadittaisiin** osoittamaan **ratkaisevilla todisteilla** kyseisen käännytyksen olemassaolo ja läsnäolonsa sen aikana. Tällaisten tosiseikkojen tapahtuma-aikaan nimittäin kyseiset uhrit ovat sellaisessa hyvin haavoittuvassa tilanteessa, jossa heille on erittäin vaikeaa ja jopa mahdotonta kerätä tällaisia todisteita, mikä voisi antaa Frontexille käytännössä koskemattomuuden ja vaarantaa kyseisten uhrien perusoikeuksien tehokkaan suojan. Lisäksi Frontexilla voi olla hallussaan tietoja, joiden perusteella pushback-käännytysten olemassaolo voidaan todistaa, kun otetaan huomioon Frontexin tehtävä kerätä operatiivisia tietoja ja velvollisuus huolehtia perusoikeuksien kunnioittamisesta operaatioidensa aikana.

Niinpä unionin tuomioistuin katsoo, että oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan edellyttää **todistustaakan mukauttamista** siten, että henkilön, joka väittää olevansa sellaisen pushback-käännytyksen uhri, jossa Frontex on osallisena, **ei tarvitse esittää ratkaisevaa todistetta vaan alustavaa näyttöä** kyseisen käännytyksen kulusta ja läsnäolostaan sen aikana. Lisäksi unionin tuomioistuimen mielestä tässä tapauksessa Hamoudin kirjallinen todistajanlausunto ja lehtiartikkeli pushback-käännytyksestä, jonka uhriksi hän väittää joutuneensa, olivat riittävän **yksityiskohtaisia, täsmällisiä ja johdonmukaisia**, jotta niitä voidaan pitää mainittuna alustavana näyttönä.

Unionin tuomioistuin täsmentää, että **kun tällaista alustavaa näyttöä esitetään, unionin yleisellä tuomioistuimella on velvollisuus tutkia asia voidakseen arvioida** kyseisen pushback-käännytyksen **todenperäisyyden** ja kantajan läsnäolon sen aikana. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi siis pitänyt toteuttaa prosessinjohtotoimia tai asian selvittämistoimia hankkiakseen Frontexilta kaikki tämän viraston hallussa olevat merkitykselliset tiedot, kuten Hamoudi oli pyytänyt.

Näin ollen unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen määräyksen ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä antaa uuden ratkaisun ottaen huomioon vaatimukset, jotka johtuvat pushback-käännytyksen mahdollisten uhrien oikeudesta tehokkaaseen oikeussuojaan.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta tai määräyksestä voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen. Valituksella ei lähtökohtaisesti ole lykkäävää vaikutusta. Jos valitus tutkitaan ja hyväksytään, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun. Jos asia on ratkaisukelpoinen, unionin tuomioistuin voi itse ratkaista asian lopullisesti. Päinvastaisessa tapauksessa se palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jota unionin tuomioistuimen valituksesta antama ratkaisu sitoo.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793.

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Määräys 13.12.2023, Hamoudi v. Frontex, [T-136/22](#) (ks. myös [lehdistötiedote nro 188/23](#)).

² Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta 13.11.2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2019/1896](#).